

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2903/2020
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Претар Шкорић и Емил Сомер, адвокати из ..., против тужене Хемијско-техничке школе у Суботици, чији је пуномоћник Радован Цвејић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/20 од 26.05.2020. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/20 од 26.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П1 1398/18 од 16.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је тужила 21.11.2017. године засновала радни однос код тужене на неодређено време, да се поништи, као незаконито решење тужене о престанку радног односа дел. бр. .. од 31.08.2018. године и да се тужила врати на рад. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова поступка плати 18.000,00 динара, а у случају доцње са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/20 од 26.05.2020. године, жалба тужиље је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу уговора о раду на одређено време од 26.02.2013. године код тужене засновала радни однос на радном месту наставника ... ради замене одсутног запосленог, а након тога је са туженом

15.01.2014. године закључила уговор о раду на одређено време до повратка запослене са породичног одсуства и 01.09.2014. године уговор о раду на одређено време до преузимања запосленог, односно коначне одлуке о избору кандидата по конкурс. Странке су 07.12.2016. године закључиле анекс уговора о раду, којим је трајање радног односа одређено до истека коришћења породичног одсуства тужиље, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета. У време када је тужиља користила годишњи одмор, од стране тужене је 21.11.2017. године састављен још један уговор о раду на одређено време, чије је трајање одређено најкасније до 31.08.2018. године, о чему је тужиља обавештена телефонским путем од стране правника запосленог код тужене, који уговор тужиља није потписала. Тужиља је 15.01.2018. године ступила на рад код тужене. Странке су 05.06.2018. године закључиле анекс уговора о раду од 21.11.2017. године, а решењем тужене од 31.08.2018. године тужиљи је престао радни однос.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, правилно су одлучили нижестепени судови када су одбили, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је 21.11.2017. године засновала радни однос на неодређено време и да се поништи, као незаконито решење тужене од 31.08.2018. године о престанку радног односа и враћања тужиље на рад, правилном применом материјалног права.

У овом случају не примењују се одредбе Закона о раду, већ одредбе Закона о основама система образовања и васпитања. Наиме, чланом 1. став 1. Закона о раду прописано је да се права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, уређују овим законом и посебним законом, у складу са ратификованим међународним конвенцијама, што значи да се одредбе Закона о раду примењују на запослене чији радни однос није регулисан посебним законом, или у делу којим није регулисан посебним законом. Имајући у виду да је за запослене у систему образовања донет посебан закон, који између осталог регулише и заснивање и престанак радног односа, то се у овој правној ствари на основаност захтев тужиље примењују одредбе Закона о основама система образовања и васпитања.

Чланом 7. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/09 ... 68/15), прописано је да делатност образовања и васпитања обавља установа, док је ставом 2. прописано да на оснивање и рад установе из става 1. овог члана примењују се прописи о јавним службама. Чланом 8. став 1. истог закона прописано је да у установи образовно-васпитни рад обављају: наставник, васпитач и стручни сарадник. Чланом 130. став 1. прописано је да пријем у радни однос у установи врши се на основу преузимања запосленог у установу чији је оснивач Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и конкурса, док је ставом 2. прописано да пријем у радни однос на неодређено време на основу конкурса може се извршити ако се није могло извршити преузимање запосленог. Чланом 132. став 1. истог закона прописано је да установа може да прими у радни однос на одређено време без конкурса лице: 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана; 2) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс; 3) до избора кандидата – када се на конкурс не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове – до завршетка школске године; 4) ради извођења верске наставе.

Сагласно наведеном, заснивање, постојање и престанак радног односа у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, регулише посебан закон, Закон о основама система образовања и васпитања, који се у погледу услова и начина заснивања радног односа односи на лица која непосредно обављају васпитно-образовни рад (наставник, васпитач, стручни сарадник и друго лице). Тужиља је засновала радни однос на одређено време на основу уговора о раду од

26.02.2013. године, ради замене одсутног запосленог на радном месту наставника ..., а након тога је са туженом закључила више сукцесивних уговора о раду, тако да је била ангажована ради замене одсутног запосленог, а касније до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс. У време када је тужиља користила годишњи одмор, од стране тужене је 21.11.2017. године састављен још један уговор о раду на одређено време, чије је трајање одређено најкасније до 31.08.2018. године, о чему је тужиља обавештена телефонским путем од стране правника запосленог код тужене, који уговор тужиља није потписала, али је 15.01.2018. године ступила на рад код тужене. Тужена је 31.08.2018. године донела оспорено решење о отказу уговора о раду, којим је одлучено да тужиљи престаје радни однос због истека рока на који је примљена. Имајући у виду све напред наведено, по оцени Врховног касационог суда правилно су одлучили нижестепени судови када су одбили, као неоснован захтев тужиље, с обзиром да у овом случају нема места примени члана 32. став 2. Закона о раду, већ да се у овом случају имају применити одредбе Закона о основама система образовања и васпитања (као *lex specialis*), који закон за разлику од Закона на раду не прописује могућност заснивања радног односа на неодређено време без конкурса, осим у случају преузимања запосленог, па сходно наведеном и чињеници да тужиља није закључила уговор о раду по повратку са годишњег одмора не сматра се да је засновала радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

С обзиром на напред наведено, неоснован је захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је 21.11.2017. године засновала радни однос на неодређено време код тужене, а самим тим није незаконито решење тужене о престанку радног односа од 31.08.2018. године и неоснован је захтев тужиље да се обавезе тужена да је врати на рад.

Стога су неосновани наводи ревизије, да се у овом случају има применити одредба члана 32. став 2. Закона о раду, јер се у овом случају примењује Закон о основама система образовања и васпитања, сагласно члану 1. став 1. Закона о раду, којим није прописана могућност заснивања радног односа на неодређено време без конкурса, осим у случају преузимања запосленог.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић